

MAGYAR FELSŐOKTATÁSI AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG

AZ MI ALKALMAZÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI A FELSŐOKTATÁS MINŐSÉGÉRTÉKELÉSÉBEN

VELE VAGY NÉLKÜLE: MIHEZ KEZDJÜNK MI?

MŰHELYKONFERENCIA ÉS VITAFÓRUM A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA
INTÉZMÉNYI GYAKORLATAIRÓL ÉS SZABÁLYOZÁSI KÉRDÉSEIRŐ

2025. OKTÓBER 8.

dr. Kőfalusi Eszter, Jogi vezető

MI A MAB?

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV törvény 70. §

70. § (1) A MAB a felsőoktatásban folyó képzés, tudományos kutatás, művészeti alkotótevékenység minőségének és a felsőoktatási intézmény belső minőségbiztosítási rendszere működésének külső értékelésére létrehozott, független országos szakértői testület, amely e törvényben szabályozott módon szakértőként közreműködik a felsőoktatási intézményekkel kapcsolatos eljárásokban.

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV törvény 67. §

(4a) A MAB a szakértői véleményét a (3) bekezdés a), c) és e) pontjában, valamint a 8. § (2) bekezdésében szabályozott eljárásokban a felsőoktatási minőségbiztosítás európai sztenderdjeinek (Standards and Guidelines in the European Higher Education Area, a továbbiakban: ESG) figyelembe vételével alakítja ki.

A MAB fő célja a magyar felsőoktatás versenyképességének átfogó szakértői támogatása.

A MAB NEMZETKÖZI KAPCSOLATAI

 az Európai Felsőoktatási Minőségbiztosítási Szövetség (**ENQA**) teljes jogú tagja,

 az Európai Felsőoktatási Minőségbiztosítási Regiszterben (**EQAR**) regisztrált

 az Orvoscépzési Világszövetség (**WFME**) által elismert szervezet

 a Global Academic Integrity Network (**GAIN**) alapítója

több mint 14 európai ügynökséggel dolgozik együtt bi- és multilaterális megállapodások keretében; számos projekt résztvevője;

NEMZETKÖZI JELENLÉT ÉS RÉSZVÉTEL

Tagság, regisztráció, elismerés, társult tagság

Bi- and multilateral co-operations

Részvétel nemzetközi projektekben és munkacsoportokban

AZ AI ALKALMAZHATÓSÁGA A FELSŐOKTATÁSI MINŐSÉGÉRTÉKELÉSÉBEN – NEMZETKÖZI TAPASZTALATOK:

QQI Generative Artificial Intelligence : Guidelines for Educators (Published by Quality & Qualifications Ireland (QQI), August 2023 (1st edition))

Cél: gyakorlati segítség oktatóknak az MI helyes alkalmazásáról

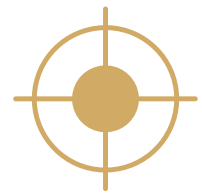
- **1. rész** – Ajánlások listája, négy fő kategóriába sorolva:
Amit mindenkinek tudnia kell (általános tudnivalók)
Amit az oktatóknak és tanároknak tudniuk és tenniük kell: (MI megismerésére; értékelési formák átalakítása; következetesség, integritás védelme, bizalom, őszinteség, hallgatók tájékoztatása)
Amit a programvezetőknek és intézményi vezetőknek tenniük kell: (képzések az MI etikus használatáról; átfogó értékelési felülvizsgálat; akadémiai integritási szabályzatok frissítése, MI szabályok megalkotása; intézményi ethosz kialakítása: integritás, bizalom, őszinteség, tisztelet erősítése)
Amit a hallgatóknak tudniuk és tenniük kell (az MI előnyei, hibái; az értékelés során legyen lehetőségük az elért tanulási eredményt bemutatni; álljanak ellen a könnyebb útnak)
- **2. rész** részletes iránymutatást tartalmaz a négy fő kategóriához.
- **3. rész** további olvasmányokat, hivatkozásokat és forrásokat sorol fel.

NEMZETKÖZI TAPASZTALATOK – AZ ENQA ÉS AZ MI

➤ **2024 ENQA Members' Forum** (2024. április: Hannover)

Plenáris ülés: az MI felsőoktatási minőségértékelés keretében való alkalmazhatósága

➤ **2025 ENQA Workshop – Mesterséges Intelligencia a Minősegbiztosításban**
(2025. június Tallinn)

Fókusz: a mesterséges intelligencia felelős használatának vizsgálata a minősegbiztosítási ügynökségek körében; generatív AI alkalmazása a külső minősegbiztosítási folyamatokban – jogyakorlatok megosztása, konkrét javaslatok.

Cél: közös megértés kialakítása arról, hogyan alkalmazhatják az ügynökségek az MI-t úgy, hogy megőrizték munkájuk integritását, tisztességét és hatékonyságát.

Eredmény: ENQA alapelveket dolgoz ki a MI felelős használatához.

ENQA TAPASZTALATOK

➤ A Katalán Egyetemi Minőségbiztosítási Ügynökség (AQU Catalunya, Spanyolország) és az Ír Quality and Qualifications Ireland (QQI) bemutatták pilotprojektjeiket, ezek fókusza:

- MI-eszközök használatának szabályozása;
- A minőségértékelési folyamatok támogatása: MI alkalmazása az értékelésekben;
- Minőségbiztosítási folyamatok eredményeinek tematikus elemzése: MI bevonása tematikus elemzések támogatására.

Tapasztalatok:

- Hibrid (MI + emberi) módszerrel sikerült a fő témákat rendszerezni;
- Erősség: gyorsabb feldolgozás;
- Kihívások: átlátható módszertan meghatározása, kevés tapasztalat.
- MI támogathatja a kockázatjelzést, de nem helyettesíti a szakértői bizottságot

ENQA MEGÁLLAPÍTÁSOK A BEMUTATOTT PROJEKTEK ALAPJÁN - I.

Kihívások

- Az ügynökségek kapcsolata az MI-vel ma még korlátozott, többnyire a felsőoktatási intézmények MI használatát figyelik;
- Nagyrészt hiányoznak a nemzeti szabályozások;
- Bizonytalan, miként alkalmazható az ESG az MI esetében;
- Az alkalmazott módszertan átlátható leírása a végső tematikus elemzésben.

Kockázatok

- torzítás,
- túlzott mértékű támaszkodás az MI-re,
- egyes csoportok hátránya (erőforráshiányos intézmények, sérülékeny társadalmi csoportok)

ENQA MEGÁLLAPÍTÁSOK A BEMUTATOTT PROJEKTEK ALAPJÁN - II.

➤ **Előny:** növelheti a hatékonyságot és eredményességet, így az hasznos kiegészítő eszköz lehet a minőségbiztosításban

➤ **Jógyakorlatok:**

- Akadémiai sztenderdek védelme;
- Új értékelési stratégiák kidolgozása;
- Párbeszéd ösztönzése a szereplők között;
- Innováció és kutatás támogatása.

➤ **Következtetés:** Túl kell lépni az intézmények és a képzési programok ellenőrzésén.

- párbeszéd elősegítése,
- etikai normák népszerűsítése,
- az intézmények támogatása az MI felelős használatában;
- elengedhetetlen az átláthatóság, az etika, az inkluzivitás és az emberi ellenőrzés, a szakértői kontroll.

2025 SZEPTEMBER: ENQA ALAPELVEK A KÜLSŐ MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSBAN TÖRTÉNŐ MI-HASZNÁLATRA:

- Stratégiai és szervezeti integráció;
- Etikus, inkluzív és fenntartható használat;
- Átláthatóság és kommunikáció;
- Adatvédelem;
- Méltányosság és hozzáférés biztosítása;
- Képzés és MI-műveltség kialakítása;
- Célhoz kötöttség és folyamatos értékelés;
- Emberi ellenőrzés és felelősségvállalás;
- Innováció körültekintéssel;
- Rendszeres felülvizsgálat és alkalmazkodás

Az ESG standardok az MI kontextusában is relevánsak. Az MI eszköz, ami formálja:

- hogyan zajlik a tanulás és oktatás,
- hogyan történik az értékelés és a támogatás,

ENQA javaslat: az ügynökségek támogassák a felsőoktatást az MI helyes és kritikus használatában, saját maguk is dolgozzák ki MI stratégiájukat az alapelvek figyelembevételével.

A MAB ÉS AZ MI

Szabályozás:

- ENQA ajánlások alapján MI szabályzat készül,
- Várható elfogadás: a Testület 2025. októberi ülésén

MI-eszközök használata a MAB napi munkájában:

- dokumentum-előkészítés, struktúra kialakítás, egységes stílus kialakítása;
- összefoglalók, kivonatok készítése;
- prezentációk készítése;
- fordítás;
- tematikus elemzések végzése

FELHASZNÁLÁSI LEHETŐSÉGEK, CÉLOK:

- MI által támogatott szövegelemzési technikák bevezetése (pl.: akkreditációs eljárásban az előző akkreditációs ciklushoz képest történt előrehaladás elemzése; intézményi minőségkultúra változásának elemzése; trendek, kockázatok elemzése valamennyi eljárásban)
- fontos és kiemelt felhasználási terület a tematikus elemzések

AZ EURÓPAI FELSŐOKTATÁSI TÉRSÉG MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSÁNAK STANDARDJAI ÉS IRÁNYELVEI (ESG 2015) 3. RÉSZ: A MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI ÜGYNÖKSÉGEK STANDARDJAI ÉS IRÁNYELVEI:

ESG 3.4 Tematikus elemzés

Standard:

Az ügynökség rendszeresen publikáljon jelentéseket, amelyek leírják és elemzik külső minőségbiztosítási tevékenységük általános tanulságait.

2025. szeptember: az első MI által támogatott tematikus elemzés megkezdése:

A magyarországi orvoscépzés általános helyzetképét vizsgáljuk a WFME jelentések, valamint a nyilvános intézményi adatok tematikus elemzésével.

Jelenleg: a módszertan és a kérdések meghatározása folyamatban;

Párhuzamos elemzés: MI-vel és MI nélkül is.

Cél: az orvoscépzés elemzésén túl az MI támogatás megbízhatóságáról is képet kapni.

MI MEGJELENÉSE A MAB INTÉZMÉNYAKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁSÁBAN:

➤ Új „MAB-útmutató – Önértékelési eszköz ESG-alapú, integrált intézményakkreditációs eljáráshoz” c. dokumentum (INTEGRA) - MI megjelenik

➤ **ESG 1.1. Minőségpolitika:**

„8. Hogyan biztosítja az intézmény, hogy az oktatók, a nem oktató alkalmazottak és a hallgatók felkészültek legyenek és naprakész tudással, készségekkel és kompetenciákkal rendelkezzenek az alábbi területeken : esélyegyenlőség és inklúzió, mesterséges intelligencia felelős használata, tudományetika (pl. publikációs normák, plágiumkerülés), szerzői jog, szellemi tulajdon és szabadalmi ismeretek?”

➤ **ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása, jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése:**

„6. Mutassa be, hogy a tervezett tanulási eredmények elsajátításának elősegítéséhez milyen módszertani képzéseket biztosít az intézmény az oktatók (ideértve az oktatási tevékenységet vállaló doktoranduszokat) részére . Mutassa be az alkalmazott tanulástámogatási eszközrendszert és módszertant, beleértve az idegennyelvi támogatást és a technológiai megoldások (digitális, mesterséges intelligencia) alkalmazását is.”

MI MEGJELENÉSE A MAB INTÉZMÉNYAKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁSÁBAN:

➤ **ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés:**

„9. Hogyan támogatják a digitális (vagy mesterséges intelligencia) megoldások a tanulási és értékelési folyamatokat?”

➤ **ESG 1.5 Oktatók:**

„7. Hogyan támogatja az intézmény, hogy oktatói naprakész technológiai ismeretekkel rendelkezzenek és fejlesszék digitális kompetenciáikat (pl. mesterséges intelligencia alkalmazása)?

8. Hogyan készül fel az intézmény a mesterséges intelligencia hallgatók általi használatára a szakdolgozat/diplomamunka/disszertáció, beadandó feladatok, egyéni feladatok és egyéb nem tanórai tevékenységek értékelése során?”

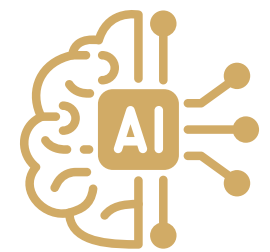
MI LEHETSÉGES MEGJELENÉSE AZ INTÉZTMÉNYI MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSBAN:

Minősegbiztosítási folyamatokban történő alkalmazás: adatelemzés; folyamattámogatás; minőségkultúra, dokumentumok, indikátorok fejlődésének összehasonlítással történő nyomon követése;

Képzésfejlesztés és gondozás körében való alkalmazás: tananyagfejlesztés során; MI kompetenciák kialakításának támogatása; új képzések kidolgozása, új módszertan, módszertani eszközök kialakítása

Oktatási tevékenység, hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés során hogyan hasznosítják: megengedett használat köre; MI bevonása a tanítási, tanulási folyamatokba; új értékelési módszerek kidolgozása; belső képzések kialakítása az oktatói kompetenciák erősítése érdekében; oktatók és hallgatók technológiai támogatása

AMIT A MAB MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI SZEMPONTBÓL SZÜKSÉGESNEK TART:

- Egyértelmű, az akadémiai integritást védő, az őszinteséget erősítő intézményi szabályozás;
- Oktatók és hallgatók támogatása, képzése az MI etikus és kritikus használatát illetően;
- A hallgatók számára egyértelműen meg kell határozni, mit várnak el tőlük az értékelés során. Tudniuk kell, hol húzódik a határ a megengedett és nem megengedett MI használat között és a megengedett használatot hogyan jelezzék.

IMPORTANT!

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

